

DEL.422.24.2.2022

PROTOKÓŁ

z kontroli prawidłowości prowadzenia i aktualizacji rejestru wyborców

Jednostka kontrolowana:

Urząd Miejski w Nowym Mieście Lubawskim, ul. Rynek 1, 13-300 Nowe Miasto Lubawskie;
Urząd Stanu Cywilnego – Stanowisko ds. Ewidencji Ludności i Dowodów Osobistych.

Data przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzono w dniu 21 czerwca 2022 r.

Podstawa przeprowadzenia kontroli:

Art. 165 § 1 pkt 1 w zw. z § 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. *Kodeks wyborczy* (Dz. U. z 2020 r., poz. 1319 ze zm.), § 21 ust. 1-4 uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 21 marca 2011 r. *w sprawie regulaminu Państwowej Komisji Wyborczej* (M. P. nr 26, poz. 286 ze zm.) oraz § 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 lipca 2011 r. *w sprawie zapewnienia Państwowej Komisji Wyborczej wykonywania zadań związanych z nadzorem nad prowadzeniem rejestrów wyborców i sporządzaniem spisów wyborców* (Dz. U. Nr 158, poz. 943 ze zm.).

Osoba przeprowadzająca kontrolę:

Piotr Kwaśniewski – starszy specjalista w Delegaturze Krajowego Biura Wyborczego w Elblągu, działający na podstawie upoważnienia Dyrektora Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Elblągu z 10 czerwca 2022 r., znak: DEL.011.16.2022.

Cel kontroli:

Sprawdzenie prawidłowości prowadzenia, aktualizacji i udostępniania rejestru wyborców w świetle obowiązujących przepisów, tj.:

- ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - *Kodeks wyborczy* (Dz. U. z 2020 r., poz. 1319 ze zm.), zwanego w dalszej części protokołu „Kodeksem wyborczym”,
- rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 lipca 2011 r. *w sprawie rejestru wyborców oraz trybu przekazywania przez Rzeczpospolitą Polską innym państwom członkowskim Unii Europejskiej danych zawartych w tym rejestrze* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1316 ze zm.) zwanego w dalszej treści protokołu – „rozporządzeniem”.

Zakres kontroli:

1. System informatyczny.
2. Sposób prowadzenia rejestru wyborców.
3. Część A rejestru wyborców.
4. Część B rejestru wyborców.
5. Informacje dodatkowe o wpisaniu.
6. Informacje dodatkowe o skreśleniu.
7. Odrębny zbiór przejściowy.
8. Reklamacje.
9. Aktualizacja rejestru wyborców.
10. Udostępnianie rejestru wyborców do wglądu.

Okres poddany kontroli:

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2018 r. do 21 czerwca 2022 r.

Osoby odpowiedzialne/udzielające informacji:

Tematyką będącą przedmiotem kontroli zajmują się:

Pani Marzena Andrzejewska – inspektor w Urzędzie Stanu Cywilnego, zajmująca się sprawami związanymi z prowadzeniem rejestru wyborców.

W przypadku nieobecności Pani Marzeny Andrzejewskiej zastępuje ją Pani Ewelina Plitt – z-ca kierownika USC.

Przed rozpoczęciem czynności kontrolnych zawiadomiono podmiot kontrolowany o przedmiocie kontroli pismem znak: DEL.422.24.1.2022 r. z dnia 10 czerwca 2022 r.

Opis stanu faktycznego stwierdzonego w trakcie kontroli

1. System informatyczny.

Czynności kontrolne dotyczyły sprawdzenia czy system informatyczny umożliwia:

- przechowywanie danych zawartych w rejestrze wyborców, w zakresie osób zameldowanych na pobyt stały i ostatnio zameldowanych na pobyt stały,
- przechowywanie informacji dodatkowych,
- udostępnianie informacji na wniosek wyborcy,
- udostępnianie informacji o liczbie wyborców objętych rejestrem wyborców w gminie (meldunek),
- udostępnianie danych w celu sporządzenia spisów wyborców/osób uprawnionych do udziału w referendum,
- udostępnienie informacji w związku z nadzorem Państwowej Komisji Wyborczej.

Ustalenia

W Urzędzie Miejskim w Nowym Mieście Lubawskim zainstalowany jest system informatyczny RESPONSE firmy ZETO SOFTWARE Sp. z o.o., ul. Pieniężnego 6/7, 10-005 Olsztyn, do obsługi rejestru wyborców i spisu wyborców. Umożliwia on przechowywanie danych w zakresie osób zameldowanych na pobyt stały, przechowywanie informacji dodatkowych, udostępnianie informacji na wniosek wyborcy, udostępnianie informacji o liczbie wyborców (meldunek), danych w celu sporządzenia spisu wyborców i prowadzenie odrębnego zbioru przejściowego w celu przechowywania informacji dodatkowych. W systemie występują prawidłowe oznaczenia informacji dodatkowych o wpisaniu i skreśleniu wyborców z rejestru.

Osoba zaangażowana w realizację tego zadania nie zgłosiła uwag.

W wyniku czynności kontrolnych stwierdza się, że:

Użytkowany system informatyczny umożliwia sporządzenie meldunku o stanie rejestru wyborców, odzwierciedlającego dane, które są zgodne ze stanem faktycznym, ujętym w dokumentacji dotyczącej spraw z zakresu rejestru wyborców. System jest na bieżąco aktualizowany przez informatyka zatrudnionego w jednostce.

2. Sposób prowadzenia rejestru wyborców.

Czynności kontrolne w tym obszarze obejmowały sprawdzenie: *prowadzenia rejestru wyborców zgodnie z wymogami § 3 ust. 1 rozporządzenia.*

Ustalenia

Przeanalizowano dane w rejestrze wyborców w systemie informatycznym, poprzez analizę przykładowych wydruków z rejestru wyborców sporządzonych w następujący sposób: co najmniej 5 ulic (Nowe Miasto Lubawskie (ul. Cypriana Kamila Norwida, ul. Ogrodowa, ul. Długa, ul. Gdyńska, ul. Kopernika) oraz w ramach tych ulic kolejnych co najmniej 5 następujących po sobie adresów.

W wyniku kontroli stwierdzono, że rejestr prowadzony jest:

- na terenie gminy mającej status miasta według ulic wymienionych w porządku alfabetycznym, w obrębie ulicy - według kolejnych numerów domów, a w obrębie domów - według kolejnych numerów mieszkań.

Na dzień kontroli w rejestrze wyborców znajdowało się **8 078 wyborców**.

W badanym obszarze czynności kontrolne potwierdziły:

spełnienie wymogów prowadzenia rejestru wyborców, określonych w § 3 ust. 1 rozporządzenia.

3. Część A rejestru wyborców.

Czynności kontrolne w tym obszarze obejmowały sprawdzenie:

- *kompletności danych w rejestrze wynikających z art. 18 § 7 Kodeksu wyborczego,*
- *przeprowadzenia postępowań administracyjnych, potwierdzających fakt stałego zamieszkania, zgodnie z art. 20 § 2 Kodeksu wyborczego,*
- *prawidłowości podstawy prawnej wydawanych decyzji administracyjnych,*
- *zachowania terminów wydawania decyzji,*
- *potwierdzeń dokonania zawiadomienia do urzędu gminy właściwego ze względu na ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały wnioskodawcy, zgodnie z art. 20 § 3 Kodeksu wyborczego.*

Ustalenia

Na podstawie analizy danych wydruków z systemu informatycznego ustalono, że rejestr w części „A” zawiera wymagane dane, tj. nazwisko, imię (imiona), imię ojca, data urodzenia, nr ewidencyjny PESEL i adres zamieszkania wyborcy.

W okresie objętym kontrolą, tj. w latach 2018 - 2022 wydano ogółem 72 pozytywne decyzje o wpisaniu do rejestru wyborców, w tym: w 2018 r. – 45 decyzje, w 2019 r. – 15 decyzji, w 2020 r. – 5 decyzji, w 2021 r. – 0 decyzji, w 2022 r. – 7 decyzji.

Do analizy ww. obszaru wybrano jedno postępowanie administracyjne dotyczące wpisania wyborcy do rejestru wyborców w części A z 2019 roku.

GORTATOWSKA Marika (USC.5010.228.2019) – Wniosek o wpisanie do rejestru wyborców wpłynął do urzędu w dniu 9 października 2019 r. Do wniosku dołączona jest pisemna deklaracja oraz kserokopia dowodu osobistego. W aktach sprawy znajduje brak notatki służbowej potwierdzająca w jaki sposób nastąpiło sprawdzenie przed wydaniem decyzji, czy osoba wnosząca wniosek o wpisanie do rejestru wyborców spełnia warunki stałego zamieszkania na obszarze gminy. W badanej sprawie znajduje się również decyzja administracyjna o wpisaniu do rejestru wyborców, wystawiona w dniu 10 października 2019 r. (zachowano termin 5 dni wg stanu prawnego w 2019 r.). Prawidłowa podstawa prawna decyzji – art. 20 § 1 Kodeksu wyborczego.

W decyzji odstąpiono od uzasadnienia, zgodnie z art. 107 § 4 Kodeksu postępowania administracyjnego, ponieważ uwzględnia ona w całości żądanie strony.

Decyzję wnioskodawcy wysłano listem za zwrotnym potwierdzeniem odbioru w dniu 10 października 2019 r. i odebrał ją w dniu 10 marca 2020 r.

W aktach sprawy znajduje się również zawiadomienie skierowane do Wójta Gminy Kurzętnik, na terenie którego wyborca jest (lub był ostatnio) zameldowany na pobyt stały.

Brak potwierdzenia że Burmistrz wysłał zawiadomienie do właściwego urzędu.

W okresie objętym kontrolą nie wydano decyzji odmownych.

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

- dane zawarte w rejestrze, wynikające z art. 18 § 7 Kodeksu wyborczego, są kompletne;
- w aktach analizowanej sprawy znajduje się data wpływu wniosku do urzędu;
- w skontrolowanej sprawie do wniosku o wpisanie do rejestru wyborców dołączono wymagane załączniki tj. „*Pisemną deklarację zawierającą informacje niezbędne do wpisania do rejestru wyborców*” oraz *ksero ważnego dokumentu potwierdzającego tożsamość na dołączonych załącznikach nie znajdowało się potwierdzenie za zgodność z oryginałem oraz data i podpis osoby przyjmującej dokumenty (art. 76a KPA);*
- w aktach analizowanej sprawy brak dokumentacji (np. notatki służbowe, pozostające w aktach sprawy) potwierdzająca ze strony pracowników urzędu sprawdzenie przed wydaniem decyzji, czy osoba wnosząca wniosek o wpisanie do rejestru wyborców spełnia warunki stałego zamieszkania na obszarze gminy (art. 20 § 2 Kodeksu wyborczego);
- kontrolowana decyzja wydana została w terminie określonym w art. 20 § 1 Kodeksu wyborczego;
- w decyzji zastosowano poprawną podstawę prawną;
- w aktach analizowanej sprawy w decyzji o wpisanie do rejestru wyborców **nie występuje pouczenie strony o prawie wniesienia reklamacji do Burmistrza Gminy na stwierdzone nieprawidłowości w rejestrze wyborców (art. 22 § 1 Kodeksu wyborczego);**
- w aktach analizowanych spraw znajdują się potwierdzenia wysłania decyzji o wpisaniu do rejestru wyborców do wnioskodawcy oraz potwierdzenie skutecznego jej doręczenia;
- w aktach analizowanej sprawy **na znajduje się potwierdzenie, że Burmistrz zawiadomił właściwy urząd ze względu na miejsce ostatniego zameldowania wnioskodawcy na pobyt stały w celu skreślenia go z rejestru wyborców w tej gminie (art. 20 § 3 Kodeksu wyborczego), z wyjaśnień pracownika wynika, że zostało to dokonane za pośrednictwem systemu PIA jednak w dniu kontroli nie można było tego potwierdzić;**

W okresie objętym kontrolą nie wydano decyzji odmownych.

4. Część B rejestru wyborców.

Czynności kontrolne w tym obszarze obejmowały sprawdzenie:

- *kompletności danych w rejestrze wynikających z art. 18 § 9 Kodeksu wyborczego,*
- *przeprowadzenia postępowań administracyjnych, potwierdzających fakt stałego zamieszkania, zgodnie z art. 20 § 2 Kodeksu wyborczego,*
- *prawidłowości podstawy prawnej wydawanych decyzji administracyjnych,*
- *zachowania terminów wydawania decyzji,*
- *potwierdzeń dokonania zawiadomienia właściwego wojewodę o wprowadzeniu do systemu informatycznego danych osób, o których mowa w art. 18 § 9 Kodeksu wyborczego (...), zgodnie z § 8 ust. 3 rozporządzenia.*

Ustalenia

W badanym przedziale czasu do Urzędu Miejskiego w Nowym Mieście Lubawskim nie wpłynęły żadne wnioski o dopisanie do części „B” Rejestru Wyborców.

W okresie objętym kontrolą nie wydano decyzji odmownych.

5. Informacje dodatkowe o wpisaniu.

Ilość informacji dodatkowych o wpisaniu (art. 19 Kodeksu wyborczego) według meldunku o stanie rejestru wyborców na dzień 21 czerwca 2022 r. wyniosła:

1. Ogółem w części A – 88,

w tym z tytułu:

- stałego zamieszkania na obszarze gminy bez zameldowania na pobyt stały (Z2A) – 62,
- stałego przebywania na obszarze gminy osób nigdzie nie zamieszkałych (Z2B) – 24,
- stałego zamieszkania na obszarze gminy pod innym adresem aniżeli adres zameldowania na pobyt stały na obszarze tej gminy (Z2C) – 2.

2. Ogółem w części B (ZUE) – 1.

W wyniku czynności kontrolnych stwierdza się, że:

dane dotyczące informacji dodatkowych o wpisaniu wyborcy do rejestru wyborców zawarte w meldunku o stanie rejestru wyborców na dzień 21 czerwca 2022 r. były zgodne ze stanem faktycznym.

6. Informacje dodatkowe o skreśleniu.

Ilość informacji dodatkowych o skreśleniu (§ 6 ust. 1 rozporządzenia) w części A według meldunku na dzień 21 czerwca 2022 r. wyniosła ogółem – 86,

w tym w części A z tytułu:

- otrzymania zawiadomienia o pozbawieniu prawa wybierania (R41) – 22,
- wpisania wyborcy do rejestru wyborców w innej gminie (R42) – 62,
- wpisania do rejestru wyborców w tej samej gminie, ale zamieszkania pod innym adresem niż adres zameldowania na pobyt stały (R43) – 2.

W odniesieniu do informacji dodatkowych o liczbie wyborców skreślonych:

- w części A (§ 6 ust. 2) - R41b – 0,

- w części B (§ 6 ust. 1) REU – 0.

Czynności kontrolne potwierdziły, że:

dane dotyczące informacji dodatkowych o skreśleniu wyborcy z rejestru wyborców zawarte w meldunku o stanie rejestru wyborców na dzień 21 czerwca 2022 r. były zgodne ze stanem faktycznym.

7. Odrębny zbiór przejściowy.

W obszarze poddanym kontroli sprawdzono:

- *prorowadzenie odrębnego zbioru przejściowego w celu przechowywania informacji dodatkowych,*
- *zachowanie terminów przechowywania dokumentów w zbiorze przejściowym.*

W wyniku czynności kontrolnych stwierdza się, że:

zbiór przejściowy prowadzony jest prawidłowo tj. zbiory zawierają m.in.: nr ewidencyjny PESEL, nazwisko i imię, adres. Użytkowany system informatyczny umożliwia prowadzenie odrębnych zbiorów przejściowych, z możliwością sortowania zawartych w nim danych według nazwiska

i imion/imienia oraz według numeru PESEL. Terminy przechowywania informacji w odrębnym zbiorze przejściowym **nie są przestrzegane**. Wynika to z błędnych dat wyłączenia kartotek. **Należy zweryfikować daty wyłączenia kartotek w taki sposób by dane w zbiorze przejściowym systemu informatycznego odzwierciedlały kartoteki prowadzone w systemie WOW w module CRID.**

W dniu kontroli zbiór przejściowy powinien liczyć 16 kart a w systemie gminnym liczył 22 karty.

8. Reklamacje.

Czynności kontrolne w tym obszarze obejmowały sprawdzenie:

- przeprowadzenia postępowań administracyjnych, zgodnie z art. 22 § 3 Kodeksu wyborczego,
- prawidłowości podstawy prawnej wydawanych decyzji administracyjnych,
- zachowania terminów wydawania decyzji,
- doręczenie decyzji wnoszącemu reklamacje, a gdy dotyczy ona innych osób – również tym osobom,
- potwierdzeń dokonania zawiadomienia urzędu gminy właściwego ze względu na ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały wnioskodawcy.

Ustalenia

W okresie objętym kontrolą, tj. w latach 2018 - 2022 nie wydano decyzji dotyczących wniesionej reklamacji.

9. Aktualizacja rejestru wyborców.

W okresie kontroli nie skierowana pism do wyborców wpisanych na wniosek w celu aktualizacji rejestru wyborców.

10. Udostępnianie rejestru wyborców do wglądu.

Do dnia kontroli do urzędu nie wpłynął żaden wniosek o udostępnienie informacji z rejestru wyborców.

11. Upoważnienia.

- Zarządzenie nr 71/2020 Burmistrza Nowego Miasta Lubawskie z dnia 9 czerwca 2020 r. w sprawie upoważnienia pracownika Urzędu Miejskiego w Nowym Mieście Lubawskim do wykonywania czynności w związku z wyborami Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonymi na dzień 28 czerwca 2020 r. (Pani Marzena Andrzejewska – inspektor oraz Pani Ewelina Plitt – z-ca kierownika USC) do prowadzenia czynności związanych ze sporządzaniem aktów pełnomocnictwa do głosowania (art. 56 Kodeksu wyborczego), przekazywania informacji wyborcom niepełnosprawnym o ich prawach wyborczych (art. 37a Kodeksu wyborczego).

Podczas kontroli przekazano do wglądu:

- 1) wydruk z rejestru wyborców,
- 2) wydruk z rejestru wyborców części A,
- 3) kserokopię dokumentów dotyczące postępowań administracyjnych w sprawie wpisania do rejestru wyborców cz. A,
- 4) wydruki z systemu informatycznego: rejestr dodatkowy, rejestr niegłosujących, odrębny zbiór przejściowy,
- 5) dokumentacja z aktualizacji rejestru wyborców,
- 6) upoważnienia, zarządzenia.

Zalecenia pokontrolne

Zaleca się:

- 1) uporządkować akta spraw rejestru dodatkowego oraz rejestru niegłosujących zgodnie z wydrukami z systemu informatycznego. W przypadku braku zawiadomień o wpisaniu do rejestru wyborców (R42) należy zwrócić się do gminy, gdzie wyborca dopisał się na wniosek do rejestru wyborców o przesłanie kopii zawiadomienia. Natomiast w przypadku zawiadomień z Sądu o osobie, która prawomocnym orzeczeniem sądu została pozbawiona praw publicznych lub ubezwłasnowolniona należy zwrócić się do właściwego Sądu o ponowne przesłanie tego zawiadomienia,
- 2) należy dokumentować obowiązek sprawdzenia przez Burmistrza, czy osoba wnosząca wniosek o wpisanie do rejestru wyborców spełnia warunki stałego zamieszkania na obszarze danej gminy (art. 20 § 2 Kodeksu wyborczego)
- 3) rozważyć potwierdzanie za zgodność z oryginałem załączników dołączanych do wniosku o dopisanie do rejestru wyborców lub podczas badania czy osoba zamieszkuje pod wskazanym adresem, zgodnie z wymogami art. 76a KPA,
- 4) rozważyć umieszczenie w wydawanych decyzjach o wpisaniu do rejestru wyborców pouczenia „Na stwierdzone nieprawidłowości w danych osobowych przysługuje prawo wniesienia reklamacji do Burmistrza Gminy Burmistrz obowiązany jest rozpatrzyć reklamację w terminie 3 dni od dnia jej wniesienia, i wydać decyzje w sprawie. Na decyzję nieuwzględniającą reklamacji lub powodującą skreślenie z rejestru wyborców wnoszący reklamację bądź osoba skreślona z rejestru wyborców może wnieść, w terminie 3 dni od dnia doręczenia decyzji skargę za pośrednictwem Burmistrza Gminy do właściwego miejscowo sądu rejonowego.” (art. 22 § 1 Kodeksu wyborczego),
- 5) należy dokumentować fakt skutecznego i niezwłocznie zawiadamia urząd gminy właściwego ze względu na ostatnie miejsce zameldowania wnioskodawcy na pobyt stały

w celu skreślenia go z rejestru wyborców w tej gminie. Czynność ta wynika z faktu, iż wyborca może być ujęty tylko w jednym rejestrze wyborców (art. 20 § 3 i 18 § 3 Kodeksu wyborczego),

- 6) rozważyć możliwość stałego udzielenia upoważnień, a nie okresowo do akcji wyborczych, czynności związanych ze sporządzaniem aktów pełnomocnictwa do głosowania (art. 56 Kodeksu wyborczego), przekazywania informacji wyborcom niepełnosprawnym o ich prawach wyborczych (art. 37a Kodeksu wyborczego).
- 7) należy uporządkować zbiór przejściowy w systemie informatycznym gminy (RESPONSE ZETO) poprzez zweryfikowanie dat wyłączenia kartotek w taki sposób by dane w zbiorze przejściowym systemu informatycznego odzwierciedlały kartoteki prowadzone w systemie WOW w module CRID.

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z czego jeden z przeznaczeniem dla jednostki kontrolowanej.

Na ustalenia niniejszej kontroli przysługuje kontrolowanemu złożenie uwag w terminie 7 dni od daty otrzymania protokołu.

Jednocześnie organ zobowiązany jest w terminie 21 dni od dnia otrzymania protokołu na realizację zaleceń pokontrolnych oraz poinformowanie jednostki kontrolującej o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia .

Protokół podpisali:

ze strony jednostki kontrolowanej:

BURMISTRZ
Józef Blank
.....
kierownik jednostki kontrolowanej

**INSPEKTOR
w Urzędzie Stanu Cywilnego**
Marzena Andrzejewska
.....
osoba prowadząca rejestr wyborców

ze strony Delegatury Krajowego Biura
Wyborczego w Elblągu:

DYREKTOR DELEGATURY
Krajowego Biura Wyborczego
w Elblągu
Adam Okrucieński
.....
Adam Okrucieński
Dyrektor Delegatury
Krajowego Biura Wyborczego w Elblągu

Piotr Kwaśniewski
Piotr Kwaśniewski
.....
starszy specjalista
Piotr Kwaśniewski - kontrolujący

**KRAJOWE BIURO WYBORCZE
DELEGATURA W ELBLĄGU**
ul. Wojska Polskiego 1
82-300 ELBLĄG

Data sporządzenia protokołu: Elbląg, 27 czerwca 2022 r.